

<https://doi.org/10.5817/CZ.MUNI.M210-9934-2021-9>

DOPADY NA STÁTNÍ ROZPOČET V SOUVISLOSTI S APLIKACÍ FINANČNÍCH OPRAV U EVROPSKÝCH DOTACÍ

Andrea Vuongová

Právnická fakulta, Masarykova univerzita, Česká republika

Abstract in original language

V rámci ochrany rozpočtu Evropské unie nastavuje evropská legislativa mechanismy nápravy pro případy, kdy poskytnuté prostředky nebyly použity v souladu se stanoveným účelem a pravidly. Na národní úrovni existuje řada způsobů a zároveň i řada překážek pro navrácení prostředků, na které byla aplikována finanční oprava, zpět do státního rozpočtu. Stěžejní funkci pro navrácení neoprávněně použitých prostředků do státního rozpočtu hraje institut porušení rozpočtové kázně. Mezi finančními prostředky, které nebyly proplaceny z Evropské unie z důvodu aplikace opravy, a vymoženými prostředky na národní úrovni vzniká rozdíl, který zatěžují státní rozpočet. V tomto příspěvku budou popsány okolnosti vzniku tohoto rozdílu jeho příčiny a možné řešení.

Keywords in original language

Finanční oprava; nesrovnalost; porušení rozpočtové kázně; odvod.

Abstract

As part of the protection of the European Union budget, European legislation sets out corrective mechanisms in cases where the funds provided have not been used in accordance with the intended purpose and rules. At the national level, there are a number of ways, as well as a number of obstacles, to returning funds to which a financial correction has been applied back to the state budget. The institute of budgetary discipline breach plays a key function for the return of unjustly used funds to the state budget. There is a difference between the funds that have not been reimbursed from the European

Union due to the application of the correction and the funds recovered at the national level, this difference is a burden for the state budget. This paper will describe the circumstances of this difference, its causes and possible solutions.

Keywords

Financial Correction; Irregularity; Budgetary Discipline Breach; Levy.

1 Úvod

V procesu poskytování finančních prostředků z fondů Evropské unie až ke konečnému příjemci vzniká nežádoucí stav, který představuje negativní ekonomický dopad do státního rozpočtu České republiky. V případě, že je u příjemce odhalena nesrovnalost aplikuje se na poskytované prostředky finanční oprava. Pokud ale již prostředky byly příjemci poskytnuté, jde finanční oprava na vrub státního rozpočtu. Následné vymožení neoprávněně použitých prostředků od konečného příjemce je v kompetenci národních orgánů. Cílem tohoto příspěvku je nalezení odpovědi na otázku, zda lze rozdíly vznikající mezi finančními opravami a vymoženými prostředky vyčíslit a negativní ekonomický dopad do státního rozpočtu odstranit nebo zmírnit.

Cíl bude naplňován prostřednictvím metod vědecké práce, a to analýzy a syntézy. Prostřednictvím analýzy bude rozebrána předmětná problematika do jednotlivých kapitol. Současně bude metoda analýzy sloužit k získání poznatků pro identifikaci příčin problému a zhodnocení stavu. Metodu analýzy doplní syntéza, která bude užita při hodnocení příčin problému a možností jejích řešení.

Pro uvedení do problematiky autorka považuje za nezbytné stručně nastínit celý proces poskytování finančních prostředků z fondů Evropské unie jejich příjemcům a realizace opatření k navrácení neoprávněno použitých prostředků.

2 Proces poskytování finančních prostředků z fondů Evropské unie

Součástí rozpočtového hospodaření státu jsou finanční prostředky, které do České republiky plynou z fondů Evropské unie, zejména strukturálních

a investičních fondů. Evropská unie s cílem snižovat rozdíly mezi vyspělými a méně vyspělými členskými státy realizuje Politiku hospodářské, sociální a územní soudržnosti (dále jen „politika soudržnosti“), označovanou také jako kohezní politika. V rámci sedmiletého finančního rámce mohou členské státy využívat finanční prostředky z evropských fondů na základě operačních programů. Příjmy z realizované kohezní politiky Evropské unie tvoří hlavní složku pozice České republiky jako čistého příjemce finančních prostředků z rozpočtu Evropské unie a představují významný makroekonomický přínos. Bilance České republiky je lehce kvantifikovatelná, zatím nejvyšší byla zaznamenána v roce 2015, kdy dosáhla 150 miliard Kč.¹ V období let 2014 až 2020 vyčlenila Evropská unie na dotace přibližně 12,2 biliónů českých korun, z toho 653 miliard pro Českou republiku. Tato částka byla rozdělena mezi deset českých operačních programů a pět programů pro přeshraniční spolupráci.²

Výdaje na politiku soudržnosti podléhají tzv. sdílenému řízení, kdy za plnění rozpočtu odpovídá Evropská komise, ale realizace programů je svěřena členským státům, které odpovídají také za vytvoření systému řízení a kontroly poskytovaných prostředků na základě stanovených požadavků.³ Řízení konkrétních projektů v rámci operačních programů je svěřeno řídicím orgánům, finanční řízení a certifikace výdajů Platebnímu a certifikačnímu orgánu a nezávislý audit výdajů a fungování řídicího a kontrolního systému Auditnímu orgánu.

¹ Viz Čistá pozice ČR ve vztahu k rozpočtu EU: 2004–2020. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 29. 7. 2020, aktualizace 2. 2. 2021. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/pozice-cr-vuci-rozpocetu-eu/2020/cista-pozice-cr-ve-vztahu-k-rozpocetu-eu-39115>

² Dotační KPZ, novinářův průvodce dotacemi. *eNovation* [online]. Dostupné z: <https://www.oppik.cz/ke-stazeni>

³ Požadavky na nastavení systému řízení a kontroly poskytovaných prostředků v současnosti upravuje Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012, a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (dále jen „obecné nařízení“).

Financování politiky soudržnosti je na úrovni České republiky zajištěno formou předfinancování ve státním rozpočtu, který se stává zdrojem povinného spolufinancování a zároveň zdrojem podílu Evropské unie. Finanční prostředky jsou tudíž nejdříve vydány ze státního rozpočtu a až následně pokryty příjmy z evropského rozpočtu.⁴ K cílovým příjemcům putují finanční prostředky formou dotací prostřednictvím rozpočtů řídicích orgánů, tj. zejména ministerstev, které vybírají konkrétní projekty, kontrolují a monitorují jejich realizaci. V rámci financování konkrétního projektu může docházet k platbám příjemci z rozpočtu příslušného řídicího orgánu na základě žádosti o platbu, a to předem po uzavření právního aktu o poskytnutí prostředků (ex-ante), průběžně nebo následně po vynaložení výdajů příjemcem (ex-post). Žádosti o platbu jsou následně sloučeny a Platebním a certifikačním orgánem odeslány Evropské komisi k úhradě částky, která odpovídá spolufinancování, do státního rozpočtu.

Finanční prostředky jsou poskytovány k dosažení cílů Evropské unie⁵ v souladu s jejich celostátními a regionálními potřebami rozvoje a jejich čerpání musí být v souladu s platným právem Evropské unie a se souvisejícími vnitrostátními právními předpisy. V rámci operačních programů členské státy stanovují podmínky a kritéria pro jejich posuzování tak, aby bylo zajištěno účelné využívání poskytnutých prostředků. Odpovědnost za předcházení, zjišťování a následnou nápravu chyb a nesrovnalostí nesou členské státy. Evropská Komise nastavila mechanismy pro zabránění spolufinancování výdajů, které nejsou v souladu se stanoveným účelem nebo podmínkami, a mechanismy pro opravu u výdajů, k jejichž spolufinancování již došlo. Zároveň platí povinnost pro členské státy vymáhat neoprávněně vyplacené částky spolu s případnými úroky z prodlení.⁶

4 VÁLKOVÁ, I. *Poskytování peněžních prostředků z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů v České republice – právní aspekty*. Praha: Leges. 2020, s. 93.

5 Aktuální cíle a priority politiky soudržnosti vychází ze Strategie Evropa 2020, rozpracovány jsou v jednotlivých nařízeních. Souhrnný rámec je obsažen v tzv. „blue guide“ *European Structural And Investment Funds 2014–2020: Official texts and commentaries*. Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/blue_book/blueguide_en.pdf

6 Dle čl. 122 obecného nařízení.

3 Finanční opravy

Evropská komise v zájmu ochrany rozpočtu Evropské unie zasahuje v případě zjištění, že může dojít k spolufinancování nesprávných výdajů nebo k němu došlo, formou preventivní opatření nebo finančních oprav. Preventivní opatření zahrnují pozastavení plateb⁷, zejména z důvodu závažných nedostatků v řídicím a kontrolním systému, a přerušení platební lhůty⁸. Závažné nedostatky mohou vyplývat ze zjištění členského státu nebo zjištění vlastních kontrol a auditů, zejména šetření Evropského úřadu pro boj proti podvodům nebo auditu Evropského účetního dvoru. Pozastavení plateb musí být provedeno formou závazného rozhodnutí Evropské komise.⁹

Finanční opravy slouží k nápravě nežádoucího stavu v případě zjištění, že došlo k spolufinancování nesprávných výdajů, tj. byla odhalena nesrovnalost. Finanční opravy se dělí na finanční opravy provedené ze strany členského státu¹⁰ a finanční opravy provedené ze strany Evropské komise¹¹.

Finanční opravy je možné rozlišit dále na individuální a plošné – extrapolované. Individuální finanční opravy se týkají pochybení ze strany příjemců dotací. Plošné a extrapolované korekce se vztahují k pochybení systémové povahy na úrovni řídicích orgánů, například v nastavení kontrol. V případě, že finanční opravu aplikuje členský stát, nesnižují disponibilní alokaci finančních prostředků, které jsou pro členský stát určeny. To znamená, že tyto prostředky mohou být využité na financování jiných projektů. „*V případě aplikace finančních oprav nedochází k fyzickému odeslání prostředků zpět do rozpočtu Evropské unie, ale ke snížení kumulativní hodnoty výdajů, které mají být ze strany Evropské komise České republice proplaceny.*“¹² Naopak finanční opravy, které

⁷ Dle čl. 142 obecného nařízení.

⁸ Dle čl. 83 obecného nařízení.

⁹ Příkladem preventivního opatření Evropské komise je rozhodnutí Evropské komise ze dne 28. listopadu 2019 o pozastavení průběžných plateb spojených s Programem rozvoje venkova České republiky na období 2014–2020 a souvisejících s výdaji uskutečněnými v období od 16. října 2018 do 31. prosince 2018 a od 1. ledna 2019 do 31. března 2019.

¹⁰ Dle čl. 85 a čl. 144 obecného nařízení.

¹¹ Dle čl. 143 obecného nařízení.

¹² Ministerstvo financí České republiky: Stanovisko ze dne 25. června 2019. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/zadosti-o-informace-dle-zakona-106-1999/seznam-podanych-zadosti/2019/zadost-o-poskytnuti-informaci-ve-smyslu-35566>

provádí Evropská komise, jsou tzv. čisté opravy. Členský stát je nemůže již znovu použít a představují snížení určené alokace finančních prostředků. K aplikaci čistých oprav dochází pouze v případě, že s nimi členský stát nesouhlasí a odmítá je uplatnit.¹³

Na úrovni členského státu se finanční oprava aplikuje odečtením nezpůsobilého výdaje od žádosti o platbu do Evropské komise. K odečtu dochází na základě potvrzené nesrovnalosti, která vyplynula ze zjištění z kontroly provedené na úrovni členského státu.¹⁴ Přestože finanční opravy, které aplikuje členský stát, nesnižují alokaci, tj. částku, kterou členský stát může z fondů Evropské unie čerpat, pro jejich rozpočty zůstávají na výdajové straně poskytnuté dotace, které mají být hrazeny z fondů Evropské unie. Břemeno finanční opravy nese tudíž rozpočet členského státu a je v jeho zájmu, ale také jeho povinnosti, se s tímto břemenem vypořádat.

K vymáhání neoprávněně vyplacených prostředků spolu s případnými úroky z prodlení a jejich navrácení do státního rozpočtu slouží v České republice několik institutů.

4 Nástroje českého právního řádu k vymáhání neoprávněně použitých prostředků

Finanční prostředky z fondů Evropské unie jsou v České republice poskytovány formou dotací. Ucelenou úpravu dotačního práva a nastavení řídicích a kontrolního systému v českém právním řádu nenalezne. Základ tvoří rozpočtová pravidla¹⁵, která upravují zejména proces poskytování dotací s odkazem na správní řád¹⁶, řízení o odnětí dotace, oprávnění poskytovatele vůči příjemci a institut porušení rozpočtové kázně. Odhalování

¹³ Ministerstvo financí České republiky: Zpráva o finančních opravách EU prostředků v České republice, sněmovní tisk č. 583. *Poslanecká sněmovna PČR* [online]. Dostupné z: <https://psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=583&CT1=0>

¹⁴ Zásady a postupy řešení nesrovnalostí v České republice aktuálně upravuje Metodický pokyn pro finanční toky programů spolufinancovaných z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu+, Fondu soudržnosti, Fondu pro spravedlivou transformaci a Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu 2021–2027. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2020/metodiky-pokyn-pro-financi-toky-progra-40321>

¹⁵ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

nesrovnalostí, které vede k finančním opravám, je výsledkem administrativních ověření nebo kontrolní činnosti. Ve vztahu ke konečnému příjemci může mít zjištění dopad z hlediska českého právního řádu zejména v případě, že došlo k neoprávněnému použití veřejných prostředků, které zakládá porušení rozpočtové kázně.

4.1 Porušení rozpočtové kázně

Úprava porušení rozpočtové kázně je obsažena v hlavě XII rozpočtových pravidel. Ustanovení § 44 rozpočtových pravidel definuje porušení rozpočtové kázně mimo jiné jako „*neoprávněné použití peněžních prostředků státního rozpočtu a jiných peněžních prostředků státu a neoprávněné použití nebo zadržetí peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státního fondu, Národního fondu nebo státních finančních aktiv jejich příjemcem.*“ Pojem neoprávněné použití peněžních prostředků dále upřesňuje zákon v definici pojmů v § 3 písm. e).¹⁷

Konstatování porušení rozpočtové kázně je rozpočtovými pravidly svěřeno do pravomoci orgánu Finanční správy České republiky (dále jen „orgány finanční správy“) v rámci správy odvodu za porušení rozpočtové kázně. Orgány finanční správy postupují při správě odvodu za porušení rozpočtové kázně v režimu daňového řádu¹⁸ a v rámci daňového řízení odhalují porušení rozpočtové kázně na základě vlastní kontrolní činnosti nebo na základě podnětů o podezření na porušení rozpočtové kázně od jiného kontrolního orgánu, zejména poskytovatele dotace (řídícího orgánu). Výsledkem daňového řízení je vydání platebního výměru na odvod neoprávněně použitých veřejných prostředků zpátky do veřejného rozpočtu. Orgány finanční správy dále zajišťují vymáhání prostředků, rozhodují o opravných a dozorcích prostředcích a prominutí odvodu za porušení rozpočtové kázně a případného penále.

¹⁷ Neoprávněným použitím peněžních prostředků státního rozpočtu, jiných peněžních prostředků státu, prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, státního fondu nebo Národního fondu se rozumí jejich výdej, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, rozhodnutím, případně dohodou o poskytnutí těchto prostředků, nebo porušení podmínek, za kterých byly příslušné peněžní prostředky poskytnuty, porušení účelu nebo podmínek, za kterých byly prostředky zařazeny do státního rozpočtu nebo přesunuty rozpočtovým opatřením a v rozporu se stanoveným účelem nebo podmínkami vydány; dále se jím rozumí i to, nelze-li prokázat, jak byly tyto peněžní prostředky použity.

¹⁸ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Správa odvodu za porušení rozpočtové kázně je rozdělaná v rámci třístupňové soustavy orgánů finanční správy mezi Generální finanční ředitelství, Odvolací finanční ředitelství a finanční úřady v územních pracovištích. Finanční úřady vedou daňové řízení a po prokázání porušení rozpočtové kázně vyměřují odvod a případné penále za porušení rozpočtové kázně. Odvolacím orgánem je Odvolací finanční ředitelství. Odvolací finanční ředitelství kromě odvolání dále vyřizuje žádosti o přezkum a návrhy na povolení obnovy řízení. Rozpočtové pravidla¹⁹ nabízí možnost zcela nebo zčásti prominout odvod a penále za porušení rozpočtové kázně na základě žádosti o prominutí. Prominout lze odvod a penále z důvodů hodných zvláštního zřetele. Takovým důvodem může být například prokázaná chyba poskytovatele, nesoučinnosti poskytovatele, živelná katastrofa apod. O prominutí rozhoduje Generální finanční ředitelství. Proti rozhodnutí orgánů finanční správy se příjemce dotace může bránit v soudním řízení u správních soudů.

4.2 Oprávnění poskytovatele podle ustanovení § 14f rozpočtových pravidel

Kromě orgánů finanční správy může pomoci navrátit neoprávněně použité prostředky zpátky do veřejného rozpočtu také poskytovatel dotace, a to formou výzev k vrácení dotace podle ustanovení § 14f rozpočtových pravidel. Tato ustanovení řeší případy, kdy poskytovatel dojde k závěru, že lze zjištěné nedostatky vyřešit nápravou či vrácením dotace nebo její části bez účasti orgánu finanční správy. V rozsahu, v jakém příjemce provede na základě výzvy v termínu stanoveném poskytovatelem nápravné opatření nebo vrátí dotaci, platí, že nedošlo k porušení rozpočtové kázně a orgány finanční správy již v dané věci nekonají. Zda příjemce dotaci nebo její část vrátí nebo zda provede nápravní opatření je zcela na jeho rozhodnutí. Poskytovatel nemá vynucovací prostředky ani pravomoc vrácení dotace a provedení nápravního opatření vymáhat. V tomto momentu vstupují do procesu opět orgány finanční správy. Na základě podnětu poskytovatele rozhodují finanční úřady v standardním řízení o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně. Podnět na finanční úřad musí poskytovatelé zaslat také v případě,

¹⁹ § 44a odst. 12 rozpočtových pravidel.

že došlo k vrácení jen části dotace nebo neúplnému provedení nápravného opatření a v případě, že výzva nebyla splněna v stanoveném termínu.²⁰

Přes název této kapitoly a praxi, která dlouhodobě přistupuje k ustanovení § 14f jako k oprávnění poskytovatele, aktuální soudní judikatura vede opačným směrem. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu²¹ vyplývá povinnost poskytovatele dotace aplikovat ustanovení § 14f a vyzvat příjemce dotace k provedení opatření k nápravě podle ustanovení § 14f odst. 1 nebo vyzvat příjemce dotace k vrácení dotace nebo její části podle ustanovení § 14f odst. 3. „*Poskytovatel dotace tak při zjištění porušení dotačních podmínek musí v souladu s § 14f umožnit příjemci dotace toto pochybení na základě výzvy napravit a aktivovat tak fikci neporušení rozpočtové kázně.*“ Nejvyšší správní soud v rozsudku dále také uvedl, že v případě nesplnění povinnosti ze strany poskytovatele, musí orgány finanční správy zajistit dodržení postupu dle ustanovení § 14f. Z toho vyplývá, že orgány Finanční správy ČR mohou konat pouze v případě, že poskytovatel již aplikoval ustanovení § 14f rozpočtových pravidel a umožnil příjemci dotace aktivovat fikci neporušení rozpočtové kázně dle ustanovení § 14f odst. 2 rozpočtových pravidel.

4.3 Odnětí dotace

Odnětím dotace je umožněno poskytovateli řešit specifické situace vymezené v ustanovení § 15 rozpočtových pravidel. V důsledku počínání příjemce dotace se jedná o tyto tři situace:

- údaje, na jejichž základě byla dotace nebo návratná finanční výpomoc poskytnuta, byly neúplné nebo nepravdivé,
- nemůže být řádně nebo včas splněn účel dotace, a
- byl umožněn výkon nelegální práce.

Řízení o odnětí dotace probíhá podle správního řádu a jeho výsledkem je rozhodnutí proti kterému se lze odvolat²², resp. podat rozklad podle správního řádu²³ a následně lze podat žalobu dle soudního

²⁰ Převzato z VUONGOVÁ, A. The Role of the Financial Administration Bodies in the Process of Returning Unjustly Used Public Funds Back Into the Public Budget. *Financial Law Review*, 2018, roč. 12, č. 4, s. 64–77.

²¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. března 2019, 1 Afs 293/2018-28.

²² Viz § 81 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

²³ Viz § 152 odst. 5 správního řádu.

řádu správního²⁴. Odnětí dotace nelze použít na jiná než výše uvedená pochybení příjemce dotace. K tomu slouží opatření dle ustanovení 14f rozpočtových pravidel a institut porušení rozpočtové kázně.²⁵

4.4 Náhrada škody v adhezním řízení

Příjemce dotace se kromě porušení rozpočtové kázně může také dopustit trestního činu dle trestního zákoníku. Jedná se o dotační podvod nebo poškození finančních zájmů Evropské unie. V souvislosti s tématem příspěvku je možné v tomto případě uvažovat o náhradě škody v adhezním řízení. Neoprávněně použité prostředky, které jsou spojeny s dotačním trestním činem, se mohou do veřejných rozpočtů vrátit i tímto způsobem.

5 Ekonomický dopad rozdílů mezi aplikovanými finančními opravami a vymoženými neoprávněně použitými prostředky

Přestože bilance České republiky vůči Evropské unii jako čistého příjemce finančních prostředků je lehce kvantifikovatelná, ekonomické dopady dotační politiky do českého rozpočtu z hlediska vznikajícího rozdílu mezi prostředky, které byly ze státního rozpočtu poskytnuté na evropské projekty, ale nebyly z Evropské unie proplacené, nejsou průběžně sledované a vyhodnocované.

Dle zprávy²⁶ Platebního a certifikačního orgánu, který řídí finanční toky z Evropské unie, byly v programovém období 2007–2013 provedeny finanční opravy ve výši 38,4 miliard Kč a v programovém období 2014–2020 ve výši 1,7 miliardy Kč. V roce 2020 předala Česká republika Evropské komisi 245 případů nových nesrovnalostí a souhrnná částka dotčená nesrovnalostí činila 17 815 070 €.²⁷

²⁴ Viz § 65 odst. 1 zákona č. 152/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

²⁵ STRNADOVÁ, Z. *Co by měl vědět příjemce dotace*. GRADA Publishing, a.s., 2019, s. 77–81.

²⁶ Ministerstvo financí České republiky: Zpráva o finančních opravách EU prostředků v České republice, sněmovní tisk č. 583. *Poslanecká sněmovna PČR* [online]. Dostupné z: <https://psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=583&CT1=0>

²⁷ Ministerstvo financí České republiky: Zpráva o výsledcích finančních kontrol ve veřejné správě za rok 2020. *ODOK* [online]. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2021-05-03>

Do souhrnné částky neoprávněno použitých finančních prostředků, které byly navráceny do státního rozpočtu, by měly spadat všechny

- finanční prostředky odvedené v rámci odvodu za porušení rozpočtové kázně včetně penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně,
- finanční prostředky vrácené na základě výzvy poskytovatele na základě ustanovení § 14f rozpočtových pravidel,
- finanční prostředky vrácené/vymožené na základě odnětí dotace,
- finanční prostředky vymožené formou náhrady škody v rámci adhezního řízení.

Údaje o výši vymožených odvodů za porušení rozpočtové kázně a penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně vedou orgány finanční správy. Orgány finanční správy evidují výši finančních prostředků, která byla uložena formou platebního výměru a předána na účet Národního fondu. Není ale automaticky zajištěno propojení těchto údajů s údaji o finančních opravách, ke kterým se odvody za porušení rozpočtové kázně vztahují. Zároveň není v relevantním čase zajištěno propojení v případě změny způsobené dalším řešením konkrétních případů z důvodu odvolání, přezkumu a obnovy řízení, řízení o odpouštění odvodu a penále nebo v soudním řízení.

Informacemi o finančních prostředcích vrácených na základě výzvy poskytovatele na základě ustanovení § 14f rozpočtových pravidel a informacemi o finančních prostředcích vrácených/vymožených na základě odnětí dotace disponují jednotlivé řídicí orgány a evidují je v monitorovacím systému Ministerstva pro místní rozvoj MS 2014+. Obdobně platí, že není automaticky zajištěno propojení těchto údajů s údaji o finančních opravách, ke kterým se odvody za porušení rozpočtové kázně vztahují. Zároveň se tyto informace mohou částečně překrývat s evidencí orgánů finanční správy.

Informace o finančních prostředcích vymožených formou náhrady škody v rámci adhezního řízení v případě spáchání trestního činu souvisejícího s poskytovanou dotací evidují české soudy. V evidenci soudu není rozlišováno v agregovaných datech, z jakého důvodu dochází k náhradě škody a výsledky rozhodnutí soudu nejsou dále propojeny na evidence orgánů finanční správy a řídicích orgánů.

V souvislosti s evidencí informací o výsledcích kontrol, administrativních ověření a auditů, zjištěných nesrovnalostí, vymožených odvodech za porušení rozpočtové kázně a penále za prodlení s odvodem se povinně evidují, ale plnění této povinnosti není řádně kontrolováno a případné porušení této povinnosti není nijak postihováno. To může způsobovat neúplnost potřebných informací.

V současném stavu nastavení evidenčních a vykazovacích povinností jednotlivých orgánů zapojených do implementační struktury fondů Evropské unie dle názoru autorky není možné vyčíslit rozdíl mezi finančními opravami a vymoženými neoprávněně použitými prostředky navracenými do státního rozpočtu od příjemců dotací, tedy břemena, který nese státní rozpočet.

Z hlediska ekonomického dopadu je na závěr nutno také zmínit případy, kdy rozhodnutím soudu došlo ke zrušení rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství a zrušení platebního výměru odvodu za porušení rozpočtové kázně. V tomto případě je příjemce dotace oprávněn nárokovat vyplacení úroku z neoprávněného jednání správce daně podle ustanovení § 254 daňového řádu. Vzhledem k výši odvodu za porušení rozpočtové kázně může tento úrok představovat značnou částku.

6 Příčiny vzniku rozdílu mezi aplikovanými finančními opravami a vymoženými neoprávněně použitými prostředky

Před řešením otázky, zda lze ekonomické dopady do státního rozpočtu odstranit, nebo je alespoň snižovat, je nevyhnutné identifikovat příčiny, proč k nim dochází. V první řadě stojí jednoduchá skutečnost, že při vymáhání neoprávněně použitých prostředků od příjemce je dotčeno právo na ochranu majetku a vlastnické právo, zakotvené v čl. 11 Listiny.²⁸

V případě, že příjemce dotace neoprávněně použije poskytnuté prostředky, je nezbytné tyto prostředky do veřejného rozpočtu vrátit, ale samozřejmě za předpokladu dodržení práva na spravedlivý proces příjemce dotace.

²⁸ Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. Pl. ÚS 12/14, uvedl v souvislosti s pozastavením výplaty dotace příjemci, že se to „blužoce dotýká právní sféry jejího příjemce. Takové opatření může mít pro něj závažný dopad, neboť může vést ke zmaření celého jeho naplánovaného a dotací podpořeného záměru; případně i ke vzniku jeho odpovědnosti za neschopnost splnit závazek (typicky ubravit cenu objednané věci či služby), ke němuž se zavázal, předpokládaje, že finanční prostředky na jeho ubrazení získá z dotace, bez níž je vůbec nemusí mít k dispozici.“

Při zásahu do práv a povinnosti příjemce je nutno dodržet základní zásady, zásadu legality, materiální pravdy, dvojestupňovosti řízení a umožnit přezkoumatelnost správních nebo daňových rozhodnutí soudy. Od okamžiku odhalení podezření na neoprávněné použití poskytnutých finančních prostředků v rámci kontroly nebo auditu se může příjemce dotace postupně bránit

- námitkou vůči zjištění v kontrolním protokolu,
- odvoláním proti rozhodnutí v daňovém řízení dle ustanovení § 109 daňového řádu,
- návrhem na obnovu daňového řízení dle ustanovení § 117 daňového řádu,
- podnětem k přezkoumání rozhodnutí dle ustanovení § 121 daňového řádu,
- žalobou u krajského soudu, a
- kasační stížností u Nejvyššího správního soudu.

Dále příjemce může požádat o

- posečkání úhrady daně (odvodu), popřípadě rozložení její úhrady na splátky dle ustanovení § 156 daňového řádu, a
- prominutí nebo částečné prominutí odvodu za porušení rozpočtové kázně nebo penále dle ustanovení § 33 rozpočtových pravidel.

Přestože všechny způsoby obrany nemusí být v konkrétních případech relevantní, demonstruje tento výčet složité nastavení správy odvodu za porušení rozpočtové kázně. Vymahatelnost neoprávněně použitých prostředků ze strany orgánu finanční správy zásadně ovlivňuje rozhodování správních soudů. Orgány finanční správy v návaznosti na judikaturu správních soudů, zejména Nejvyššího správního soudu, přizpůsobují svoji činnost a rozhodování. Jednou z nejzásadnějších změn v rozhodování orgánů finanční správy představuje přechod na stanovování odvodu za porušení rozpočtové kázně v částce, v jaké byla porušena rozpočtová kázeň v souladu se zásadou proporcionality.²⁹ K zásadní judikatuře patří i rozhodnutí Nejvyššího správního

²⁹ V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. října 2014, 4 As 117/2014, Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*smyslem právní úpravy poskytování dotací z veřejných rozpočtů je jejich řádné využití výhradně na zamýšlený účel v souladu s obecně prospěšným zájmem. Při vykladu jednotlivých konkrétních ustanovení pak je třeba mít tento smysl neustále na paměti a přiblížit k němu. Poměrování rozsahu a míry závažnosti porušení stanovených podmínek smyslem a účelem dotace nejde nad rámec zákona o rozpočtových pravidlech, ani se nejedná o odchýlení od zákonem předepsaných pravidel [...] ale je nezbytně nutné pro ústavněkonformní, rozumnou a proporcionalní aplikaci tohoto zákona.*“

soudu, které se dotýkají vymezení postavení orgánů finanční správy a poskytovatelů dotací, které konstatuje, že poskytovatel nemůže závazně určit, že došlo k porušení rozpočtové kázně.³⁰

Dále dochází ke zpochybnění postupu orgánů finanční správy a možným obstrukcím při zahajování daňového řízení o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně například na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. března 2019, č. j. 1 Afs 293/2018-28, ze kterého vyplývá, že nelze daňové řízení zahájit, pokud nebylo aplikováno opatření poskytovatele dle ustanovení § 14f rozpočtových pravidel, nebo na základě kontroverzního rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. listopadu 2018, č. j. 57 Af 17/2017, ze kterého vyplývá, že nelze vydat platební výměr o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně bez provedení daňové kontroly, protože tak dochází ke zkrácení na právech příjemce dotace.

Orgány finanční správy se dlouhodobě dostávají pod tlak a do schizofrenní pozice, kdy na jednu stranu jsou nucené zajistit návrat neoprávněně použitých prostředků zpátky do veřejného rozpočtu a odstraňovat deficit, který vzniká ve státním rozpočtu po aplikaci finanční opravy vůči Evropské unii, na druhou stranu jejich rozhodnutí napadají soudy a tlačí je do změny v rozhodovací praxi.

Při aplikaci finančních oprav na úrovni České republiky se vychází z tzv. potvrzených nesrovnalostí. Potvrzenými nesrovnalostmi jsou vyčíslené zjištění z administrativního ověření či kontrol na úrovni řídicích orgánů, z auditu provedeného Auditním orgánem, Evropskou komisí nebo Evropským účetním dvorem nebo kontrol Nejvyššího kontrolního úřadu, se kterým se řídicí orgán ztotožňuje.³¹ Jedná se tudíž o závěry z kontrolní nebo auditní činnosti,

³⁰ V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. května 2017, 2 Afs 334/2016, Nejvyšší správní soud konstatuje že „poskytovatel dotace není tím, kdo závazně určuje, zda byly finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu čerpány oprávněně. Jisté je oprávněně posuzovat splnění cíle projektu, ostatně mnohdy se jedná o otázku ryze odbornou. Tyto jeho závěry ovšem nejsou pro správce daně závazné; zjistí-li porušení podmínek, je oprávněn a povinen z toho vycházet.“ Významným je také jednoznačné vyjádření, že „porušení rozpočtové kázně má pravomoc konstatovat výlučně územní finanční orgán, tj. příslušný správce daně“.

³¹ Metodický pokyn pro finanční toky programů spolufinancovaných z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu+, Fondu soudržnosti, Fondu pro spravedlivou transformaci a Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu 2021–2027. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2020/metodiky-pokyn-pro-financni-toky-progra-40321>

na které právní řád klade pouze minimální požadavky, například v ustanovení § 12 kontrolního řádu je uvedeno, že zjištění z kontroly musí obsahovat označení právních předpisů, které byly porušeny a uvedení podkladů, z kterých kontrolních zjištění vycházejí. Závěry z kontroly ani auditu nelze považovat za rozhodnutí, které by rozhodovalo o právech a povinnostech³², přesto jsou považovány za dostatečný podklad pro aplikaci finanční opravy.

Cílem výše uvedeného srovnání rozhodně ale není upřednostnit zájem státu na vymožení prostředků, o nichž se domnívá, že byly použity neoprávněně, před zájmem konkrétních příjemců dotace. To vede k formulaci další příčiny pro rozdíl mezi finančními opravami a vymoženými neoprávněně použitými prostředky, kterou je jednoduše skutečnost, že dle českého právního řádu k neoprávněnému použití poskytnutých finančních prostředků nedošlo.

Pro vysvětlení této příčiny je zásadní skutečnost, že každé porušení rozpočtové kázně je nesrovnalostí, ale ne každá nesrovnalost je porušením rozpočtové kázně. Vymezení pojmu nesrovnalost ovlivňuje rozhodovací praxe Evropské komise a je širší, zatímco výklad rozpočtových pravidel a pojmu porušení rozpočtové kázně provádí národní soudy. Pod nesrovnalostí³³ se rozumí jakékoliv porušení unijního nebo českého právního předpisu, ze kterého vyplývá možnost poškození rozpočtu Evropské unie. Různé definice „evropského“ pojmu nesrovnalost a „českého“ pojmu „porušení rozpočtové kázně“ mohou vést k rozporu mezi kontrolorem nebo auditorem, který identifikuje nesrovnalost a podezření na porušení rozpočtové kázně, a orgánem finanční správy nebo soudem, který rozhoduje pouze o tom, zda byla naplněna skutková podstata porušení rozpočtové kázně.

Jako další příčiny nutno zmínit také nejednoznačnost vnitrostátní legislativy a lišící se interpretace právních předpisu v různých etapách dotačního procesu, kontroly a zpětného vymáhání prostředku, ale také chyby v kontrolním nebo auditním úsudku. Typickým příkladem může být rozdílná

³² „Protokol o kontrole je aktem, jímž nejsou kontrolované osobě ukládány žádné povinnosti, ani jí tento akt nezakládá žádná práva.“ JEMELKA, L., P. VETEŠNÍK a O. LIBOSVÁR. *Zákon o kontrole. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 113.

³³ Nesrovnalost definuje čl. 2 odst. 36 nařízení č. 1303/2013 jako „jakékoliv porušení ustanovení unijního nebo vnitrostátního právního předpisu týkajícího se jeho uplatňování, které vyplývá z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu zapojeného do provádění fondů ESI, a v důsledku jehož je nebo by mohl být poškozen rozpočet Unie tím, že by byl z rozpočtu Unie ubrazen neoprávněný výdaj.“

interpretace zákona o zadávání veřejných zakázek³⁴, který sankcionuje mimo jiné i na základě nedodržení principů stanovených v ustanovení § 6 tohoto zákona. Posouzení netransparentnosti nebo diskriminace v zadávacím řízení se může značně lišit ze strany kontrolora poskytovatele, kontrolora finančního úřadu nebo soudu. Kromě toho má u veřejných zakázek své slovo také Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Pro srovnání, na aplikaci finanční opravy postačí názor pouze prvního z uvedeného seznamu – kontrolora poskytovatele. Pokud na národní úrovni není potvrzeno porušení zákona nebo je finanční dopad nižší, než bylo původně vyčísleno ve finanční opravě, není tento závěr sám o sobě dostatečným důvodem pro změnu finanční opravy a případ je dále evidován jako nesrovnalost a finanční prostředky odpovídající výši dané nesrovnalosti musejí být nadále odečteny z výkazu výdajů předkládaného Evropské komisi. Není také vyloučeno, že poskytovatel nemá při výkonu kontroly k dispozici všechny dokumenty, které má následně k dispozici v rámci kontroly nebo daňového řízení orgán finanční správy nebo soud.

7 Nástin řešení

Po rozebrání příčin rozdílu mezi finančními opravami a vymoženými částkami neoprávněně použitých prostředků, lze konstruovat odpověď na položenou vědeckou otázku. Ekonomický dopad do státního rozpočtu České republiky způsobený tímto rozdílem nelze odstranit, pouze snížit. Odstranění problému není v podmínkách českého právního řádu možné a nutno říct, že ani žádoucí, vzhledem k tomu, že jednou z identifikovaných příčin je ochrana práv konkrétních příjemců dotace.

Z hlediska institucionálního rozdělení pravomocí při kontrole evropských dotací a nastíněným komplikacím při následné správě odvodu za porušení rozpočtové kázně je diskutabilní působnost orgánů finanční správy. Systém kontroly a správy odvodu za porušení rozpočtové kázně byl v letech 2011–2015 poznamenán několika dílčími novelami rozpočtových pravidel, které měly za cíl zejména posílit kompetence poskytovatelů veřejné finanční podpory a zjednodušit systém kontroly a následné nápravy zjištěných pochybení. Poskytovatelům veřejné finanční podpory tak byla například

³⁴ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.

dána možnost v rámci rozhodnutí o poskytnutí dotace stanovit povinnosti, které v případě jejich nedodržení nebudou považovány za neoprávněné použití prostředků, nebo možnost řešit navrácení neoprávněně použitých prostředků výzvou adresovanou příjemci dotace, a to bez ingerence orgánu finanční správy. S posilováním postavení poskytovatele dotace a komplikovaností řízení o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně dle daňového řádu se tudíž nabízí možnost zjednodušení správy odvodu například přesunem kompetence z orgánu finanční správy přímo na poskytovatele. Dle názoru autorky by přesun kompetence za správu odvodu za porušení rozpočtové kázně nijak neřešil popsané příčiny vzniku rozdílu mezi finančními opravami a vymoženými částkami neoprávněně použitých prostředků. Nadále by muselo být zachováno oddělení kontrolní činnosti od rozhodovací činnosti, zásada dvojinstančnosti řízení a přezkoumatelnosti rozhodnutí. Ke snižování ekonomického dopadu do státního rozpočtu může vést odstranění rozdílů vznikajících z různé interpretace právních předpisů ze strany subjektů zapojených do kontroly a auditu evropských dotací, orgánů finanční správy a soudu, zpřesňování kontrolních a auditních postupů a sdílení relevantních informací, podkladů a dokumentace. Jednotné posuzování a vyhodnocování kontrolních výstupů alespoň na úrovni řídicích orgánů, Auditního orgánu a orgánů finanční správy může vést k postupnému odstranění rozdílů v klasifikaci zjištění, které představuje nesrovnalost a podezření na porušení rozpočtové kázně.

Konstatování existence problému bez možnosti vyčíslení jeho reálného dopadu neumožňuje přijetí relevantních opatření k jeho zmírnění. V tomto příspěvku je zmíněno až na závěr, ale v praxi by mělo být prvním krokem zpřehlednění a provázání celého systému čerpání finančních prostředků poskytnutých z fondů Evropské unie, kontrol a auditů, finančních oprav, hlášení nesrovnalostí, opatření poskytovatelů vůči příjemci a vymáhání neoprávněně použitých prostředků.

8 Závěr

Cílem tohoto příspěvku bylo nalezení odpovědi na otázku, zda lze rozdíly vznikající mezi finančními opravami a vymoženými neoprávněně použitými

prostředky vyčíslit a negativní ekonomický dopad do státního rozpočtu odstranit nebo zmírnit. Hledání odpovědi vedlo přes konkretizaci problematiky stručným vysvětlením finančních toků z fondů Evropské unie, realizace finančních oprav a nástrojů českého právního řádu k vymáhání neoprávněně použitých finančních prostředků. Základem pro nalezení odpovědi byla identifikace příčin způsobujících nežádoucí stav a zhodnocení možností jejich odstranění. Autorka dochází k závěru, že odstranění problému není v podmínkách českého právního řádu možné nebo v některých případech ani žádoucí z důvodu ochrany příjemců dotací. Ke snížení negativního dopadu může vést odstraňování rozdílů v kontrolních a auditních závěrech dotčených orgánů a sdílení relevantních informací a dokumentace. Konkrétní ekonomický dopad, tj. rozdíl mezi finančními opravami a částkami navracenými do státního rozpočtu od příjemců dotací, nelze vyčíslit z důvodu nedostatečné evidence a provázání informací o finančních opravách, opatřeních poskytovatelů vůči příjemci a správě odvodu za porušení rozpočtové kázně.

Literature

JEMELKA, L., P. VETEŠNÍK a O. LIBOSVÁR. *Zákon o kontrole. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-271-7.

STRNADOVÁ, Z. *Co by měl vědět příjemce dotace*. GRADA Publishing, a.s., 2019. ISBN 978-80-247-3076-9.

VÁLKOVÁ, I. *Poskytování peněžních prostředků z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů v České republice – právní aspekty*. Praha: Leges, 2020. ISBN 978-80-7502-435-0.

VUONGOVÁ, A. The Role of the Financial Administration Bodies in the Process of Returning Unjustly Used Public Funds Back Into the Public Budget. *Financial Law Review*, 2018, roč. 12, č. 4. ISSN 2299-6834.

Právní předpisy a soudní rozhodnutí

Nález Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. Pl. ÚS 12/14.

Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012.

Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (dále jen „obecné nařízení“).

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. března 2019, 1 Afs 293/2018-28.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. října 2014, 4 As 117/2014.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. května 2017, 2 Afs 334/2016.

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 152/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Oficiální dokumenty

European Structural And Investment Funds 2014–2020: Official texts and commentaries.

Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/blue_book/blueguide_en.pdf

Ministerstvo financí České republiky: Stanovisko ze dne 25. června 2019.

Ministerstvo financí České republiky [online]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/zadosti-o-informace-dle-zakona-106-1999/seznam-podanych-zadosti/2019/zadost-o-poskytnuti-informaci-ve-smyslu-35566>

Ministerstvo financí České republiky: Zpráva o finančních opravách EU prostředků v České republice, sněmovní tisk č. 583. *Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR* [online]. Dostupné z: <https://psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=583&CT1=0>

Ministerstvo financí České republiky: Metodický pokyn pro finanční toky programů spolufinancovaných z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu+, Fondu soudržnosti, Fondu pro spravedlivou transformaci a Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu 2021–2027. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2020/metodicky-pokyn-pro-financni-toky-progra-40321>

Ministerstvo financí České republiky: Zpráva o finančních opravách EU prostředků v České republice, sněmovní tisk č. 583. *Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR* [online]. Dostupné z: <https://psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=583&CT1=0>

Ministerstvo financí České republiky: Zpráva o výsledcích finančních kontrol ve veřejné správě za rok 2020. *ODOK* [online]. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2021-05-03>

Rozhodnutí Evropské komise ze dne 28. listopadu 2019 o pozastavení průběžných plateb spojených s Programem rozvoje venkova České republiky na období 2014–2020 a souvisejících s výdaji uskutečněnými v období od 16. října 2018 do 31. prosince 2018 a od 1. ledna 2019 do 31. března 2019.

Internetového zdroje

Čistá pozice ČR ve vztahu k rozpočtu EU: 2004–2020. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 29. 7. 2020, aktualizace 2. 2. 2021. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/pozice-cr-vuci-rozpoctu-eu/2020/cista-pozice-cr-ve-vztahu-k-rozpoctu-eu-39115>

Dotační KPZ, novinářův průvodce dotacemi. *eNovation* [online]. [cit. 29. 4. 2021]. Dostupné z: <https://www.oppik.cz/ke-stazeni>

Contact – e-mail

238573@mail.muni.cz